

ПРЕС КЛИПИНГ

11. мај 2020.

НАСЛОВИ

Stručnjaci tvrde da je reakcija vlade sačuvala radna mesta: Pomoć države spas za radnike (str.3)

Држава прекида спиралу сиромаштва(str.5)

Stručnjaci tvrde da je reakcija vlade sačuvala radna mesta: Pomoć države spas za radnike

E. B. TALIJAN - B. CARANOVIĆ

PKS: Oko 80 odsto preduzetničkih radnji otvoreno

SRPSKA privreda je već otvorena i postepeno oživljava. U četvrtak je za više od milion zaposlenih u malim i srednjim preduzećima počela isplata minimalnih zarada u okviru državnog paketa pomoći. Prema podacima Privredne komore Srbije, do sada je oko 80 odsto preduzetničkih radnji otvoreno, od 130.000 radnika koji su bili upućeni na prinudni odmor, 50 procenata već je vraćeno na posao, a očekuje se da će i druga polovina za nekoliko nedelja da nastavi sa svojim radnim obavezama.

U velikoj meri očuvana je ekonomska baza, smatraju u PKS i ističu da smo na dobrom putu, ali da je sada najznačajnije da dodatnu podršku države dobiju najugroženiji sektori - turizam, ugostiteljstvo i putnički saobraćaj, o čemu se trenutno vode pregovori sa Vladom. Svi sagovornici "Novosti" naglašavaju da od oporavka naših najznačajnijih spoljnotrgovinskih partnera, a to su EU i region, zavisi i naš. Procene su da će za povratak u normalno stanje biti potrebno najmanje godinu dana.

ODOBRENO 1,57 MILIJARDI KREDITAFOND za razvoj je, u okviru državnog programa podrške preduzećima, do petka odoborio 1,57 milijardi dinara za 176 kredita namenjenih održavanju likvidnosti. U Ministarstvu privrede kažu da je do sada stiglo 750 zahteva. Za realizaciju ove pomoći izdvojeno je 24 milijarde.

Predsednik PKS, Marko Čadež, kaže da je pomoć države bila usmerena na očuvanje kičme privrede - malih i srednjih preduzeća, u kojima je zaposleno oko 900.000 ljudi:

- Srbija je jedna od retkih zemalja koja je imala pristojan izvoz u protekla dva meseca. Naše firme su zadržale svoja tržišta u inostranstvu, to je najvažnije. Predsednik Aleksandar Vučić je napomenuo da će nam biti potrebno godinu da se oporavimo. Kada pogledate druge zemlje, to je minimalan period. Nekim zemljama će biti pet do deset godina jer nisu uspele da očuvaju takozvanu kičmu ekonomije.

Bojan Stanić, iz PKS, navodi da je najvažnije da je Srbija očuvala ekonomsku bazu. Ukazuje da je osim državne pomoći, veoma značajna i podrška iz Vladinog paketa mera koja ide kroz Fond za razvoj i preko poslovnih banaka:

- Imamo informaciju iz Udruženja poslovnih banaka da se oko 80 odsto klijenata sa kojima su kontaktirali izjasnilo da je zainteresovano za kredite koji će se uz državne garancije plasirati ovim putem.

On ukazuje da nisu sva preduzeća podjednako pogođena krizom i ističe da su potpuno devastirana ona koja rade u oblasti putničkog saobraćaja, ugostiteljstva i turizma.

- Sada je bitno da se za njih obezbedi dodatna pomoć - objašnjava Stanić.

- Pregovaramo sa Ministarstvom finansija i Vladom da se donesu nove mere podrške za ove sektore u najkraćem roku.

Prema rečima ekonomiste Ivana Nikolića, to što na tržištu rada nema velikih lomova, što domaća ekonomija posle vanrednog stanja zbog pandemije virusa korona nije pretrpela velike promene i zasada nema mnogo otpuštenih radnika, posledica je velikodušnog paketa Vladinih mera za oporavak privrede:

BEZ ZNAČAJNIJIH GUBITAKAMOŽEMO da očekujemo da pad našeg BDP bude manji od onoga što se inicijalno mislilo, međunarodne finansijske institucije procenjuju na minus tri, a naši zvaničnici nulti rast - kaže Bojan Stanić, iz PKS. - Imamo pozitivan signal od jedne renomirane institucije, kao što je Agencija za ocenu kreditnog rejtinga "Standard end purs" koji je Srbiji potvrdio rejting na BB+, što je samo jedan nivo ispod investicionog. To govori da će privredna aktivnost naše zemlje rasti u narednoj godini znatno više nego što će biti njen pad u ovoj. Ukoliko se ova kriza ne prolongira i naši najznačajniji spoljnotrgovinski partneri, EU i region, krenu brže da se oporavljaju, privreda Srbije neće pretrpeti značajnije gubitke.

- Ovo što je do sada država uradila u smislu novčanih davanja je na granici onoga što može. Odricanje države od poreskih prihoda, bila bi neodrživa situacija, jer je trenutno u budžetu napravljen veliki jaz. Ta rupa će se popuniti jedino ako ekonomija bude radila i rasla. Kojom će se to brzinom dešavati, zavisi od evropskih ekonomija i njihovog izlaska iz krize, sa kojima smo povezani i od kojih umnogome zavisimo.

Činjenica je, kaže Nikolić, da se nećemo tako brzo vratiti u stanje pre pandemije, da se ekonomija neće normalizovati do kraja ove, a možda ni sledeće godine.

Nebojša Atanacković, iz Unije poslodavaca Srbije, ističe da su poslodavci zadovoljni efikasnošću ispunjavanja onoga što je obećano:

- To će sigurno pomoći uključivanju privrednika u normalne tokove. Zahvaljujući ovoj pomoći poslodavci su izbegli scenarije otpuštanja do kojih bi došlo da toga nije bilo.

Koordinator Mreže za poslovnu podršku Dragoljub Rajić kaže da kompanije još čekaju uslove kredita za likvidnost od banaka i ističe da su oni veoma značajni za preduzeća.

- Ovi krediti će biti važan faktor opstanka firmi i radnih mesta u njima - ocenjuje Rajić.

Za očuvanje stabilnosti veoma je važno, kako ističe, da država za isporučenu robu i izvršene radove privatnom sektoru plaća i ne produžava te rokove. Prema njegovim rečima, potrebne su i investicije u infrastrukturu i kapitalne projekte, ali da najveći deo posla, od 80 do 100 odsto dobijaju domaće kompanije.

Pojedina sindikalna udruženja smatraju da su radnici pretrpeli mnogo veći udar nego što to zvanična statistika pokazuje i da su mere stigle kasno jer je na hiljade radnika ostalo bez primanja do prve isplate minimalca, dok iz drugih poručuju da državne mere svi pozitivno ocenjuju i da ćemo se brzo vratiti u normalno stanje.

Ranka Savić, predsednica Asocijacije nezavisnih sindikata Srbije, kaže da se poslednjih dana mnogo preciznije barata podacima o otkazima u SAD i evropskim zemljama, dok se u isto vreme o broju otpuštenih radnika Srbije cifre razlikuju od izvora do izvora.

Ljubisav Orbović, predsednik Saveza samostalnih sindikata Srbije, navodi da samo može da se osloni na zvanične podatke o broju otpuštenih radnika jer ne postoje sindikati u svim malim i srednjim preduzećima. To je oko 12.000, ali, kako ističe, ako bi se dodali oni koji rade na crno, ta cifra bi bila veća.

- Sa terena imam informacije da su svi imali pozitivan stav prema paketu državne pomoći - kaže Orbović. - Masovno se javljaju oni koji su se prijavili da su dobili novac na račune. Veoma je značajno vraćanje poverenja između države, poslodavaca i zaposlenih, da ovo funkcioniše i da će sve ono što je predloženo, biti i ostvareno.

ПОЛИТИКА ONLINE

Држава прекида спиралу сиромаштва

Шпанија уводи минимални национални доходак, без обзира на то да ли неко ради или не, Италијани су малтене половину буџета наменили за директну подршку радницима, у Србији су и даље у фокусу послодавци

Аутор: Марија Бракочевић

Свако ко у току ванредног стања изгуби посао, смањи му се плата или радно време, које такође утиче на умањење зараде, ризикује да буде гурнут испод границе сиромаштва. То је један циклус у којем ће свако ко је сиромашнији убудуће мање трошити, а мања потрошња довешће

до смањења потреба за производњом и обимом услуга, што ће на крају нашу привреду поново бацити у рецесију, уместо да се пронађе начин за њен постепени опоравак. Одатле би сви путеви поново, како подсећа Марио Рељановић, научни сарадник с Института за упоредно право, морали да доведу до државе јер једино она може да прекине тај зачарани круг.

– То се ипак неће догодити и у Србији, као што се очекује да ће бити у Немачкој или Данској, чак и у САД. Моћније државе ће имати снажније механизме да лагано подигну своју економију до 2022, под условом да не буде пандемије. Код нас ће то бити теже изводљиво јер ће наша држава касније моћи да издвоји много мање средстава на јавну потрошњу него што то чини сада док се задужује да би помогла привреди. Садашњи пакет економских мера је само делимично добар, док је у неким својим деловима потпуно погрешно нациљан – истиче Рељановић, подсећајући да је тако, на пример, мера исплате износа минималних зараде лоша јер не разликује никако оне послодавце који су заиста претрпели тежак ударац од оних који најнормалније послују и у време кризе.

– На ту али и меру која се тиче исплате једнократне новчане помоћи у износу од 100 евра за све пунолетне грађане потрошена је безмало половина од укупних средстава, што је ипак превише – додаје Рељановић, и подсећа на боље примере који ових дана стижу из Шпаније или Италије.

– Шпанци, рецимо, од маја уводе минимални национални доходак, без обзира на то да ли грађани раде или су незапослени. Италијани су малтене половину средстава из буџета издвојили за подршку директно радницима, а другу половину привреди. Код нас је потпуно обрнуто, држави су и даље у фокусу послодавци, а не радници, не рачунајући наравно тих сто евра помоћи за сваког пунолетног, што јесте помоћ становништву – додаје он. Ипак, ових дана стиже вест да ЕБРД и наша држава, то јест Министарство просвете, удружују снаге како би подигли тржиште рада у Србији и осигурали да ученици завршних година на стручним и високошколским установама поседују вештине које захтева домаће тржиште рада. Наиме, радници су скупи за послодавце и друштво уопште када имају мање или више или различит сет вештина него што то захтевају послови.

– Таква неусклађеност негативно утиче на конкурентност српске привреде, ограничава продуктивност и иновације, истовремено покрећући незапосленост и одлив мозгова, посебно међу младима. Зато ће у оквиру ове сарадње ЕБРД и Министарство просвете ангажовати приватне компаније у развоју образовних политика и квалификационих стандарда како би се осигурало да млади стичу стручне вештине потребне послодавцима – наводе у ЕБРД-у. Иначе, највеће интересовање у Србији је за области као што су пословна администрација, здравство и право, док су званично регистрована слободна радна места претежно у подсекторима производње, чиме је велика потражња за техничким и инжењерским вештинама незадовољена.